

ŚWIATOWE OBROTY WOŁOWINĄ¹

Rekordowa produkcja w 1963 r.

Światową produkcję wołowiny (łącznie z cielęciną) ocenia się w 1963 r. na około 29,6 mln ton, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi wzrost o 4%. Do zwyżki tej przyczyniły się wszystkie najpoważniejsze rejony produkujące wołowinę, przy czym waha się ona od 2% w krajach zachodnio-europejskich do 7% w Ameryce Północnej i Argentynie i około 10% w Związku Radzieckim. Spośród największych importerów zachodnio-europejskich NRF i Wielka Brytania wyprodukowały o 3—4% więcej, aniżeli w 1962 r.; we Włoszech natomiast produkcja ta była prawdopodobnie o 12% niższa. W Holandii, a w szczególności w Danii, należących do grupy krajów eksportujących, nastąpił również wzrost wydajności. Produkcja francuska i jugosłowiańska były nieco niższe niż w 1962 r.

W szeregu krajów produkcja osiągnięta została kosztem zmniejszenia pogłowia bydła. Spadek ilości pogłowia nastąpił w ciągu roku w Argentynie, Europie Zachodniej i w Związku Radzieckim. Natomiast w Ameryce Północnej wzrost produkcji jest wynikiem odbudowy stad z około 107 mln sztuk na początku 1960 r. do stanu około 115 mln na początku 1963 r. i do 118 mln na początku 1964 r.

Wzrosły również światowe obroty wołowiną (tusze), osiągając w 1963 r. około 1,5 mln ton, w porównaniu z 1,3 mln ton w 1962 r. i 0,98 mln ton w 1961 r. Wzrastał nadal import do Stanów Zjednoczonych, które utrzymały pozycję największego światowego rynku importowego. Największe zmiany w strukturze obrotów zaszły w Zachodniej Europie, gdzie szereg importerów, jak np. Włochy, Hiszpania i Grecja poważnie zwiększyły swoje zakupy za granicą. We Włoszech wzrastające zapotrzebowanie na wołowinę zbiegło się ze zmniejszeniem produkcji krajowej, w wyniku czego nastąpił duży wzrost importu z poniżej 95 do blisko 260 tys. ton. W zakresie importu wołowiny Włochy prześcignęły NRF, która zmniejszając swój import, uplasowała się na trzecim miejscu jako importer.

W zakresie importu żywca do Stanów Zjednoczonych, Włoch, Wielkiej Brytanii, NRF i Irlandii w 1963 r. zaznaczył się słaby wzrost, wynoszący ogółem dla tych 5 krajów 2 730 tys. sztuk, w porównaniu z 2 589 tys. sztuk w roku 1962, z czego najpoważniejszy wzrost nastąpił w imporcie włoskim, a mianowicie z 295 tys. sztuk w 1962 r. do 751 tys. sztuk w 1963 r. Znaczne zmniejszenie importu żywca do Stanów Zjednoczonych (z 1 250 tys. sztuk w 1962 r. do 834 tys. sztuk w 1963 r.) zostało z nadwyżką wyrównane przez zwiększony import mrożonego mięsa bez kości i konserw mięsnych tak, że cały import w 1963 r. w przeliczeniu na tusze był o 8% wyższy niż w 1962 r. Podobnie jak w 1962 r. import do Stanów Zjednoczonych osiągnął przeszło $\frac{1}{10}$ produkcji wołowiny i cielęciny. NRF importowała mniej bydła i wołowiny, a waga tusz była o około 5% niższa niż w 1962 r. Podobnie jak w przypadku importu wołowiny, import bydła rzeźnego do Włoch w 1963 r. osiągnął $2\frac{1}{2}$ -krotny wzrost w porównaniu z 1962 r. Włącznie z wołowiną, stanowiącą ekwiwalent bydła rzeźnego, import mięsa do Włoch osiągnął w 1963 r. ogółem 400 tys. ton, w porównaniu ze 147 tys. ton w 1962 r.

Zwiększony popyt na wołowinę w Europie i w Stanach Zjednoczonych został zaspokojony całkowicie przez eksportujące kraje południowej półkuli, głównie Argentynę. Od czasu zastosowania przepisów weterynaryjno-sanitarnych, wyłączających

¹ Opracowano na podstawie Monthly Bulletin of Agricultural Economics and Statistics" nr 7/8, 1964.

Tabela 1

**Import wołowiny (włącznie z cielęciną) świeżej, chłodzonej, mrożonej
do wybranych krajów**

Kraj importujący	Lata				
	1948— —1952	1960	1961	1962	1963
	w tys. ton				
Ameryka Północna					
Stany Zjednoczone	35,9	187,7	258,1	391,6	451,0
Europa Zachodnia					
Wielka Brytania	279,0	358,4	292,6	332,3	363,5
Włochy	23,0	136,7	53,8	94,7	258,1
NRF	9,7	64,7	83,7	105,5	91,1
Hiszpania	—	11,2	3,9	42,6	70,0 ^a
Grecja	3,5	11,6	12,0	17,3	28,2
Belgia—Luksemburg	18,3	8,5	12,5	16,9	20,4
Holandia	16,8	14,5	21,6	21,1	17,8
Szwajcaria	0,1	16,1	17,2	21,2	16,7
Francja	6,6	27,0	10,9	9,6	15,8
Portugalia	1,4	7,7	10,4	6,4	10,5
Szwecja	9,5	7,2	18,0	7,8	5,0
Razem	367,9	663,6	536,6	675,4	897,1
Ogółem	403,8	851,3	794,7	1 067,0	1 348,1

^a Dane prowizoryczne.

import tusz wołowych na rynek Stanów Zjednoczonych, zwiększone dostawy skierowane zostały przede wszystkim do Europy Zachodniej. Australia i Nowa Zelandia kontynuowały obroty ze Stanami Zjednoczonymi. Gwałtowne zwiększenie się importu z tych krajów wywołało pewne zaniepokojenie w przemyśle amerykańskim, ono to spowodowało zawarcie na początku 1964 r. z tymi dwoma krajami oraz z Irlandią i Meksykiem umów ograniczających dalsze dostawy. Jednak późniejsze wypadki, o których mowa niżej, zmniejszyły bezpośrednio znaczenie tych umów.

W 1963 r. został zahamowany wzrost eksportu wołowiny i cielęciny z krajów Europy Zachodniej posiadających nadwyżki. Zdecydowany spadek eksportu z Francji był znacznie większy, niż zwyczajki notowane przez inne kraje, w szczególności Holandię i Danię. Pomimo niewielkich ogólnych zmian, Jugosławia znacznie przesunęła kierunek eksportu, koncentrując swoje zainteresowania raczej na rynku włoskim, niż na angielskim. Obroty żywcem kształtowały się jednak znacznie powyżej danych z 1962 r., co było głównie skutkiem znaczących dostaw bydła pochodzącego z zapasów irlandzkich do W. Brytanii i cieląt na najpoważniejszy dla tego artykułu rynek włoski, na którym obroty cielętami wyniosły w 1963 r. 355 tys. sztuk, w porównaniu ze 120 tys. sztuk w roku 1962.

Wzrost cen w Europie Zachodniej

W drugim kwartale 1963 r. ceny na rynkach europejskich uległy poprawie w porównaniu z poziomem na początku roku, zaś w drugiej połowie roku zaznaczyła się wyraźna tendencja zwyżkowa. Zjawisko to można odnieść częściowo do zmniejszającej się produkcji w niektórych krajach włącznie z Francją i NRF, częściowo zaś do ogólnego, a zwłaszcza we Włoszech, gwałtownie wzrastającego popytu

na produkty importowane. Pewną rolę odgrywały tu bardzo wysokie ceny na trzodę chlewną, notowane w ciągu ostatniej jesieni. W większości krajów europejskich przeciętne ceny roczne na bydło przekroczyły poziom 1962 r. Wyjątek stanowiły tu W. Brytania i Irlandia, gdzie poprawa, jaka nastąpiła w drugiej połowie roku nie zrównoważyła ostrego spadku w pierwszych miesiącach.

Tabela 2

**Ekspert wołowiny (włącznie z cielęciną) świeżej, chłodzonej i mrożonej
z wybranych krajów**

Kraj eksportujący	Lata				
	1948— —1952	1960	1961	1962	1963
	w tys. ton				
Ameryka Łacińska					
Argentyna	195,0	280,0	270,0	388,7	527,3
Urugwaj	53,5	52,2	42,7	54,5	63,3
Meksyk	3,7	18,7	26,0	28,0	30,0
Razem	252,2	350,9	339,4	471,2	620,6
Oceania					
Australia	69,5	147,9	158,2	251,2	275,7
Nowa Zelandia	58,0	100,3	97,0	117,1	122,9
Razem	127,5	248,2	255,2	368,9	398,6
Europa Zachodnia					
Francja	6,2	62,6	103,4	154,9	98,9
Dania	18,5	70,9	49,7	76,7	94,5
Jugosławia	2,5	16,1	29,7	63,6	69,9
Irlandia	10,5	47,9	74,7	59,8	61,7
Holandia	5,1	37,4	24,0	35,8	61,6
Razem	42,8	234,9	281,5	390,8	385,6
Ogółem	422,5	834,0	876,1	1 230,9	1 404,8

Duży popyt na eksport utrzymał ceny w Oceanii i Ameryce Południowej na poziomie o wiele wyższym od poziomu osiągniętego w 1962 r. Poważne dostawy spowodowały jednak wyraźny spadek cen w Ameryce Północnej. W Chicago przeciętna cena na bukaty kształtowała się o 13% niżej niż w 1962 r., podczas gdy ceny hurtowe w Toronto spadły o około 9%.

Napięta sytuacja w zakresie dostaw w 1964 r.

Zmniejszenie ilości bydła w Europie Zachodniej wywołało spadek produkcji wołowiny w pierwszej połowie 1964 r. w wielu krajach tego rejonu. Wyjątek stanowiła tu Irlandia. Wskutek zmniejszonego uboju cieląt nastąpił poważniejszy spadek w produkcji cielęciny. Zjawisko to zapoczątkowane w jesieni 1963 r. było wynikiem wyższych cen na wołowinę, powodujących większą opłacalność opasu cieląt. W ciągu pierwszych 3—4 miesięcy roku ubój bydła w NRF był o 4,5%, a we Francji o 7,5% niższy, niż w roku 1963, podczas gdy ilość cieląt bitych uległa zmniejszeniu odpo-

wiednio o 17 i 14%. Zwiększony ubój notowano w W. Brytanii, gdzie dane za okres styczeń—kwiecień 1964 r. przewyższyły o 6% dane za ten sam okres roku poprzedniego, w porównaniu ze zmniejszeniem o 24% ilości bitych cieląt.

W Stanach Zjednoczonych przewidziana była w 1964 r. 6%wyżka produkcji wołowiny. W lutym rozpoczął się spadek importu, co pozwala przypuszczać, że w 1964 r. import wołowiny kształtował się na poziomie przeciętnej z 1959—1963 r. lub o $\frac{1}{3}$ niżej niż rekordowy przywóz z 1963 r. Import wołowiny do Wielkiej Brytanii był w ciągu pierwszych 4 miesięcy roku o 27% niższy, niż w roku poprzednim. Ponieważ wzrost produkcji krajowej i uruchomienie zapasów nie wystarczyły na pokrycie zmniejszonego importu, zaznaczył się pewien spadek spożycia na głowę. Wskutek zwiększającego się importu do Włoch, NRF i Francji popyt na wołowinę był nadal duży. Francja pozostała eksporterem netto, jednak jej nadwyżki nadal się kurczą. W czerwcu cła na bydło importowane do Francji zostały obniżone o 16—4,8%, zaś cła na wołowinę od 20 do 6%.

Dostawy z innych krajów zachodnio-europejskich dysponujących nadwyżkami były znacznie niższe, niż w 1963 r. Dlatego też zapotrzebowanie tego rejonu było zaspokojone w głównej mierze przez dostawy z Argentyny, Urugwaju, Jugosławii i Wschodniej Europy; W. Brytania stała się poważnym eksporterem bydła rzeźnego na kontynent, głównie do Belgii i Holandii (w okresie styczeń—kwiecień 1964 r. eksport ten osiągnął wysokość 42 tys. sztuk w porównaniu z 1250 sztuk w roku poprzednim.).

Eksport argentyński, pomimo że w okresie styczeń—luty został utrzymany na poziomie z roku ubiegłego, zaczął spadać w marcu 1964 r. Sytuacja ta była wynikiem gwałtownego zmniejszenia się obrotów bydlęm, przypisywanego do kolei głównie dążeniu do restytucji stad, rozpoczętej pod koniec 1963 r.

Tymczasem duży popyt na argentyńską wołowinę, zarówno ze strony rynku krajowego, jak i eksportu spowodował wyższą cenę o 50 do 80% w porównaniu z poziomem w 1963 r. Na początku czerwca rząd wprowadził szereg środków zmierzających do zahamowania dalszych wzrostów. Środki te polegały między innymi na ustanowieniu maksymalnych cen detalicznych na wszystkie podstawowe gatunki wołowiny, na zakazie sprzedaży detalicznej i podawania wołowiny w zakładach zbiorowego żywienia w określone dwa dni w tygodniu oraz na upoważnieniu Ministra Handlu do magazynowania w składach eksportowych mięsa przeznaczonego do spożycia krajowego. Poza tym eksport ten podlega specjalnemu opodatkowaniu, z którego dochód jest przeznaczony na popieranie hodowli cieląt. Wydane zostały również zakazy uboju krów cielných i zwierząt o wadze żywej poniżej 200 kg.

W pierwszej połowie 1964 r. ceny na rynkach europejskich kształtowały się na najwyższym dotychczas notowanym poziomie. Z drugiej zaś strony w Stanach Zjednoczonych, gdzie ubój przemysłowy w pierwszym kwartale 1964 r. był o 8% wyższy niż w roku ubiegłym, ceny spadły tak nisko, że Departament Rolnictwa i Amerykański Instytut Mięsny uzgodniły wspólną akcję popierającą eksport na rynki europejskie. Z uwagi na wysokie ceny w większości krajów na kontynencie europejskim istnieją prawdopodobnie możliwości transakcji eksportowych.

Wszystkie dostępne informacje wskazują na napiętą sytuację w zakresie dostaw wołowiny trwającą w Europie w 1964 r., a wynikającą z ogólnie znacznie mniejszej ilości niż w 1964 r. dostaw na eksport. W związku z tym ceny na rynkach światowych utrzymają się jeszcze przez pewien czas na wysokim poziomie. Zmniejszone zapotrzebowanie na import ze strony Stanów Zjednoczonych może się tu okazać pewnym czynnikiem łagodzącym, ponieważ więcej wołowiny pochodzącej z Oceanii będzie mogło być dostarczone na inne rynki importowe.

W jesieni i w zimie 1964 r. w Europie Zachodniej spodziewana jest znacznie zwiększona produkcja wieprzowiny i, w konsekwencji, znacznie niższe ceny, niż w roku ubiegłym; sytuacja ta wpłynie prawdopodobnie na poziom cen płaconych za wołowinę.

Należy jednak pamiętać, że główną podstawą produkcji wołowiny w Europie w najbliższych latach będą rezerwy cieląt, które w niektórych krajach, w szczególności we Francji, są bardzo wielkie. Droga dalszego zmniejszenia uboju cieląt i prowadzenia ich opasu dla uzyskania większej wagi, może być osiągnięty znaczny wzrost produkcji wołowiny. Rozwój tej sytuacji będzie jednak zależał w głównej mierze od stosunku cen wołowiny i pasz.

opr. M. Heintze